

Nr 39.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till telefonstationsbyggnad i kvarteret Jericho i Stockholm; given Stockholms slott den 12 februari 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 februari 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson.

I skrivelse den 2 september 1942 anmälde *telegrafstyrelsen*, att styrelsen hade för avsikt att senare till Kungl. Maj:t ingiva hemställan om anvisande av anslag för nästa budgetår för uppförande av en telefonstationsbyggnad i kvarteret Jericho i Stockholm.

I skrivelse den 1 februari 1943 har styrelsen sedermera framlagt utredning och förslag i ämnet.

Styrelsen erinrar till en början, att telegrafverket i nämnda kvarter äger bland annat två fastighetskomplex, det ena med adressnummer Jakobsbergs-

Bihang till riksdagens protokoll 1943. 1 saml. Nr 39.

gatan 24 och Lästmakargatan 21, färdigställt år 1912, och det andra med adressnummer Jakobsbergsgatan 18—22 och Lästmakargatan 15—17, färdigställt år 1936.

Beträffande dispositionen av dessa fastigheter lämnar styrelsen följande redogörelse.

Den förstnämnda fastigheten disponeras för närvarande för riksstation, manuell närtrafiksstation, gruppnummerstation, automatstationen Centralen, överdragsstation och en del av fjärde distriktets förråd. Förrådslokalerna äro huvudsakligen förlagda till källarutrymmen.

Omkring år 1930 var fastigheten fullt utnyttjad, och en större tillbyggnad å tomterna med adressnummer Jakobsbergsgatan 18—22 och Lästmakargatan 15—17 började vid denna tidpunkt planeras.

Tillbyggnaden framtvingades först och främst av behovet att till kvarteret Jericho överflytta telegrafverkets norrstation från fastigheten Malmskillnadsgatan 30 och namnanropsstationen från fastigheten Österlånggatan 1. Dessutom var det nödvändigt att bereda utvidgningsmöjligheter för inom kvarteret redan befintliga avdelningar. Slutligen måste telegrafstyrelsen och rikstelefonbyrån erhålla lokalutvidgning genom att taga i anspråk utrymmen i fastigheten Malmskillnadsgatan 26—30, varför där förlagda delar av fjärde distriktets förråd samt linjesektionerna för Stockholms stad och stationer måste flyttas.

Sedan statsmakterna anvisat medel till uppförande av tillbyggnaden, stod denna färdig att tagas i bruk vid slutet av år 1936.

Trots att byggnaden innehöll en golvyta av omkring 12,800 kvadratmeter, blev den efter ett par år otillräcklig för behovet, och redan år 1940 framtvingades bortflyttning av linjeexpeditionen för Stockholms landssektion samt en del av stadssektionen. Även felbyrån har blivit nödsakad att splittra sina expeditioner på olika fastigheter.

Den ifrågasatta nya telefonstationsbyggnaden avses enligt telegrafstyrelsen i första hand för en utbyggnad i nya lokaler av riksstationen i Stockholm. Beträffande denna station — vilken enligt vad förut nämnts är inrymd i fastigheten med adressnummer Jakobsbergsgatan 24 och Lästmakargatan 21 — framhåller styrelsen, att densamma hastigt tillväxt. Stegringen i antalet avgående samtal per år från riksstationen och antalet där betjänade ledningar under de senast förflutna tio åren framgår av följande av styrelsen meddelade översikt.

År	Antal avgående samtal per år	Antal betjänade ledningar
1933	5,324,042	641
1934	5,543,388	658
1935	5,809,881	680
1936	6,196,220	719
1937	6,728,338	764
1938	7,218,993	810
1939	7,943,904	877
1940	8,010,082	918
1941	8,519,199	938
1942	9,177,216	992

En mot denna tillväxt i trafik och ledningsantal svarande ökning hade, yttrar telegrafstyrelsen, även ägt rum för antalet maximalt besatta expedi-

tionsplatser, vilket nu i runt tal utgjorde 400. Detta antal måste, om stationens utveckling skulle fortsätta i samma takt som hittills, under den närmaste framtiden ökas med 15 à 20 per år.

De lokaler, som stode till förfogande för den fortsatta utökningen av riksstationen, beräknades vara helt tagna i anspråk senast år 1945, vid vilken tidpunkt en utbyggnad av riksstationen i nya lokaler måste vara iordningställd.

Emellertid vore det icke endast trafikens tillväxt, som nödvändiggjorde anskaffande av lokaler för riksstationen. Den nuvarande stationen vore till stor del 25 år gammal, sliten och omodern och således också oekonomisk. Det föreläge därför behov att ombygga de gamla riksavdelningarna, för vilket ändamål ytterligare utrymmen bleve behövliga. Det vore nämligen icke möjligt att bygga om stationsutrustningen under pågående drift.

Styrelsen framhåller vidare i sin skrivelse, att den i den äldre av här berörda fastigheter inrymda gruppnummerstationen, som vore gemensam för lokalstationerna »Centralen» och »Norr» och som förmedlade telefontrafiken till cirka 70 procent av gruppnummerabonnenterna i Stockholm, behövde byggas om. Stationen vore nämligen utsliten och dyrbar i drift på grund av föråldrad konstruktion. Ombyggnad kunde emellertid icke utföras, förrän nya lokaler stode till förfogande.

Det avsevärda lokalbehov, som krävdes för riksstationens utvidgning och ombyggnad samt för ny gruppnummerstation, kunde icke, fortsätter telegrafstyrelsen, tillgodoses inom de nuvarande byggnaderna. Det vore därför nödvändigt att lösa de båda stationernas lokalfrågor genom uppförande snarast av en ny byggnad.

Till denna byggnad kunde även Stockholms stadssektions expeditionlokaler överflyttas. Denna sektion disponerade nu lokaler i våningarna 1 och 2 tr. upp i fastigheten Jakobsbergsgatan 22, men av dessa lokaler behövde en del tagas i anspråk för utvidgning av de automatiska tandem- och landsstationerna. Därjämte borde i den planerade nybyggnaden inrymmas en större reservstation.

På uppdrag av telegrafstyrelsen har arkitekten Carl Åkerblad utarbetat ritningar till nybyggnaden, vilka bilagts styrelsens ifrågavarande framställning. Byggnaden skulle uppföras i fem våningar jämte två källarvåningar å de telegrafverket tillhöriga tomterna nr 12 och 13 i kvarteret Jericho med adressnummer Jakobsbergsgatan 14 och 16. Enligt ritningarna skulle till lokaler i källarvåningarna, som skulle bliva skyddade mot anfall från luften, förläggas gruppnummerstation, korskoppling och kraftanläggning för i byggnaden inrymda stationer samt reservstation m. m. Bottenvåningen och våningen 1 tr. upp skulle tagas i anspråk för riksstationen, våningen 2 tr. upp disponeras för väljarutrustning för riks- och landsstationerna samt våningarna 3 och 4 tr. upp slutligen utnyttjas såsom kontorslokaler för telegrafverkets behov.

Enligt vad telegrafstyrelsen upplyst har byggnadsstyrelsen granskat ritningarna till byggnaden och i huvudsak icke haft något att erinra emot

dem. Vissa förändringar i fråga om planläggningen av en av kontorsvåningarna ha dock syntts byggnadsstyrelsen önskvärda. Telegrafstyrelsen har meddelat, att ändringsförslagen komme att beaktas vid de slutliga ritningarnas utarbetande.

Byggnadsstyrelsen har beräknat kostnaderna för byggnadsföretaget till 1,300,000 kronor enligt följande uppställning.

	Kronor.
Byggnadsarbeten	1,030,000
Värmeledning och ventilation, samt vatten, avlopp och sanitets- tekniska installationer.....	94,000
Elektriska kraft- och belysningsledningar	41,000
Automatisk brandalarm	20,000
Elektrisk personhiss	23,000
Ritningar, kontroll och administration samt oförutsedda utgifter..	92,000
<u>Summa kronor</u>	<u>1,300,000</u>

Då byggnaden icke hinner färdigställas till den 1 juli 1944, föreslår telegrafstyrelsen, att det erforderliga anslagsbeloppet fördelas på två budgetår.

Med stöd av vad telegrafstyrelsen sålunda anför hemställer styrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för påbörjande av en telefonstationsbyggnad inom kvarteret Jericho i Stockholm för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 900,000 kronor.

Departements-
chefen.

Såsom den lämnade redogörelsen utvisar och jag jämväl vid besök på platsen haft tillfälle att iakttaga, föreligger behov av en snar utvidgning av riksstationen i Stockholm, vars lokalutrymmen nu äro i det närmaste fullt utnyttjade. Utvidgningsbehov föreligger även beträffande den s. k. gruppnummerstationen liksom beträffande vissa andra stationsavdelningar inom den nuvarande telefonstationsbyggnaden. Såväl riksstationen som gruppnummerstationen äro därjämte förslitna och i tekniskt avseende föråldrade samt av denna anledning i behov av ombyggnad. En sådan kan emellertid icke ske medan stationerna äro i drift.

Då för ändamålet tillräckliga och lämpliga lokaler icke finnas att tillgå inom någon av telegrafverkets nuvarande byggnader, kan lokalfrågan lösas endast genom uppförande av en för stationerna avsedd nybyggnad. På sätt telegrafstyrelsen föreslagit bör denna lämpligen förläggas till tomterna nr 12 och 13 i kvarteret Jericho, vilka jämte vissa andra delar av kvarteret år 1939 förvärvades för telegrafverkets räkning i syfte att säkerställa, att ytterligare lokalbehov skulle kunna tillgodoses i anslutning till av verket redan disponerade utrymmen inom kvarteret.

Enligt de föreliggande ritningarna skulle byggnaden uppföras i fem våningar jämte två källarvåningar. Byggnaden skulle till största delen tagas i anspråk för riksstationen och gruppnummerstationen samt för en reservstation, vars anordnande i samband med nybyggnadsarbetena framstår såsom påkallat ur beredskapssynpunkt. I våningarna 3 och 4 tr. upp skulle

emellertid inredas vissa kontorslokaler. Dessa avses i första hand för Stockholms stadssektions expedition, vars nuvarande utrymmen behöva tagas i anspråk för nödvändiga utvidgningar av vissa stationsavdelningar.

Den sålunda föreslagna planläggningen av nybyggnaden finner jag ändamålsenlig. Vid granskning av det föreliggande ritningsförslaget har jag i stort sett icke funnit anledning till anmärkning mot detsamma. I anslutning till byggnadsstyrelsens erinringar i fråga om utformningen av kontorsvåningarna förutsätter jag emellertid en översyn av förslaget i dessa delar under iakttagande av de riktlinjer, som under senare år pläгат tillämpas vid anordnandet av statliga lokaler för liknande ändamål.

Den av byggnadsstyrelsen för byggnadsföretagets utförande beräknade kostnadssumman, 1,300,000 kronor, synes böra läggas till grund för anslagsberäkningen. Såsom telegrafstyrelsen förutsatt, bör det erforderliga beloppet fördelas på två budgetår med 900,000 kronor å budgetåret 1943/44 och återstoden å därpå följande budgetår.

Med åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Telefonstationsbyggnad i kvarteret Jericho i Stockholm* för budgetåret 1943/44 å kapitalbudgeten under rubrik Statens affärsverksfonder, Telegrafverket, anvisa ett investeringsanslag av kronor 900,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.